

Føroyar og Ísland porturið til Atlantshavið

Ein av teimum, sum ikki helmar í at siga sína hugsan um týðningin av Early Warning-støðini á Sornfelli, er tann amerikanski kapteynurinn Henry Dalton. Hann er ein hin ovasti á høvudsstøðini hjá amerikanska flotanum í Europa, sum liggur í London. Hann sigur:

— Alt ókið millum Grønland og Skotland hefur stóran hermálsligan týðning fyrri okkum, men so sanniliga eisini fyrri russar. Í eini kreppustøðu fara russar at royna at koma sær suður um hetta ókið við sínum herflota. Ameríkanski herflotin og NATO fara hinvegin at royna at koma sær norður í Atlantshavið fyrri har at steðga sovjetiska norðurflotanum. Støðin í Føroyum skal geva okkum upplýsingar um sovjetiska verksemið í økinum og hava hesir upplýsingar stóran týðning fyrri bæði

ameríkanska herflotan og bretska flogvápnið, sum tekur sær av verjuni av Føroya-økinum og rundanum, sigur Dalton.

Hóttan

Hann dylur ikki fyrri, at teir á høvudsstøðini hjá amerikanska flotanum í Europa meta sovjetiska norðurhavsflootan at vera eina álvarsliga hóttan móti NATO og eisini USA. Russar eru í ferð við at nútíðsmensgera og útbyggja henda flotan, sum hevur støð á Kola-hálvøynni.

— Vit meta hesa útbygging at vera eina stóra hóttan móti møguleikunum at gera eina sjóbrúgv millum USA og Europa, um kriggi brestur á. Ein slík sjóbrúgv er sjálf høvudslivadrin millum NATO-londini, og má ongantíð kunna kvettast av. Gerast vit ov veikir á

sjónum, so fer tað at raka okkum tvífalt aftur á landi í Europa, sigur Dalton, sum visir á, at sum limur í NATO so hevur USA pliktað seg til at verja hini limalondini og har eru lond sum Noreg og Turkaland sera bundin av hjálp sjóvegis.

So samanumtikið er Henry Dalton móti at fara undir samráðingar við russar um at fremja avmarkingar á herflota-økinum. Hann visir annars á, at russar ikki tykjast vilja minka um herflota sín, tí í lotuni eru teir við at byggja ein hóp av nýggjum kjarnorkubátum hvørt ár um somu tíð sum teir sleppa sær av við gamla partin av flotanum.

— Hetta bendir ikki á, at russar meina so nógv við uppskot síni at fremja vápnaavmarkingar á hesum økinum, leggur ameri-

kanski kapteynurinn afturat.

— Hvat høvdu russar sagt, um vit komu við uppskoti um at teir skulu kvetta transibirisku jarnbreytir sínar av. Tá høvdu teir ikki kunnað flutt hjálp eystanfrá til Europa í eini krigsstøðu, og hetta er eftir mini meting tað sama sum teir krevja av okkum, tá teir vilja hava okkum at kvetta livadrin millum USA og Europa, sum er sjóvegis sambandið um Atlantshavið.

Hvat viðvikur sovjetiska óttanum fyrri hóttanini frá amerikanska herflotanum í Atlantshavinum, so heldur Dalton hann vera ógrundaðan.

— Tá russar samanbera hóttanina frá okkara herflota í Atlantshavinum við ótta okkara fyrri sovjetisku herdeildunum í Europa, so er henda samanbering púra burturvið.

Henry Dalton, kapteynur í amerikanska flotanum: — Støðin í Føroyum stóran týðning fyrri okkara krigsskip

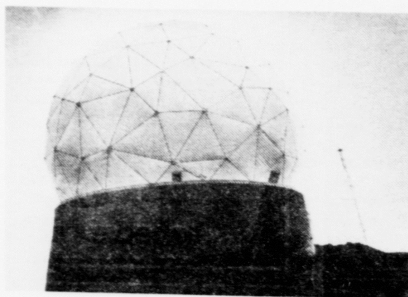
Okkara herfloti í Atlantshavi er ikki á nakran hátt eins stór hóttan móti Sovjetsamveldinum sum teir stóru russisku herarnir í Eystureuropa eru tað móti NATO, sigur Henry Dalton at enda.

jan

Early Warning støðin í Føroyum týðning langt inn í framtíðina!

Eisini í amerikanska flogvápnum meta teir støðina í Føroyum at hava stóran týðning fyrri NATO. Ovastin á amerikonsku flogstöðini Bentwaters í Suður-Englandi, Tað Oelstrom, eberstur, ivast onga lotu í at alt ókið frá Skotlandi til Grønlands hevur stóran týðning fyrri alla verjuskipanina hjá NATO.

— Fyrri bretska flogvápnið, sum hevur ábyrgdina av økinum í Norðuratlantshavi, hevur støðin í Føroyum ómetiliga stóran týðning. So skjótt sum har er nakað

verksemi í økinum, boða Early Warningstøðirnar frá hesum og flogfór eru tilreiðar at fara í luftina.

Fylgja við russarum

Tað Oelstrom heldur tað

Tað Oelstrom, amerikanskur flogskipari: — Støðin í Føroyum eina til verjuendamál

hevur nógv at siga at kunna fylgja við verksemi- num hjá russum í økinum.

— Tað hevur verið sagt, at hesar «smærri» Early Warningstøðirnar, sum hon í Føroyum, hava ikki so stóran týðning longur, nú vit hava fylgisveinar og stóru radararnar í Thule og Norðurkanada. Men hetta er ikki beint. Tað er sera umráðandi at kunna fáa upplýsingar frá

fleiri sløgum av støðum, ein er stóru radararnir, ein er Early Warningstøðirnar í m.a. Føroyum og Skotlandi og ein annar eru radarflogfórini av Awacs-slagnum.

— Tað verður helst leingi, aðrenn vit hava ein so stóran radara í Kanada, sum kann taka alt tað arktiska ókið og harvið yvirtaka allar uppgávur- nar hjá Early Warning-

stöðunum, sigur Tað Oelstrom.

Hvat viðvikur Awacs kanningarflogfórnum, so verða tey eisini brúkt í Norðuratlantshavi, men hesi flogfór faa serliga týðning í eini krigsstøðu, tá tey skulu lata upplýsingar um hvar figgindin er og harvið hjálpa NATO at gera álop á figgindan.

Ikki til álop

Hann leggur í hesum sambandi dent á, at støðin í Føroyum er ikki bygd til álopsendamál, soleiðis sum tað hevur verið fært fram onkuntíð.

Uppá fyrirspurning um støðin á Sornfelli verður eitt av teimum fyrstu málunum í einum kriggi, sigur Tað Oelstrom: — Tað veldst um, hvørjar ætlanir russar hava. Um teir ætla sær at koma longur suður í Atlantshavið við sínum flogfórnum og skipum, so verður støðin í Føroyum eitt av teirra fyrstu álopsmálum. Men verður kriggið í mið- ella suðureuropa, so trúgvi eg ikki støðin í Føroyum hevur tann stóra týðningin.

— Og vilja russar gera av við støðina, so fara teir neyvnan at brúka kjarnorkuvápn. Vanlig konventionel vápn eru meira enn nóg mikið, sigur Tað Oelstrom at enda.

jan